...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй
...но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 79 (6269)
АПРЕЛИИН
22
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

...ЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЭ ИЛАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

...мын илалтын түлөө совет... тэмсэлэй түүхэдэ үшөө нэ...г хуудаһан бэшэгдэбэ. Ма...ой ажалшад Ленин—Сталинай ...хүтэлбэри доро ябажа, дайнай ...э арадай ажахые һэргээн бод... хүгжөөхэ табанжэлэй түсэ...лтатайгаар дүүргээ. Социа...кэ индустритай хамтадаа со...ческэ хүдөө ажахымнай най...р урагшаа дабшана.

...е бүхы хэмжээгээр дээшэ... ба хүдөө ажахын продуктнуу...ой суглуулгые ехэ болгохо, ...алай тоо толгойе олошоруулха ...й ашаг шэмыень дээшэлүүл...удай нниитын ажахые бэхи... ябадал хадаа хүдөө ажахын ...шухала зорилго мүн гэжэ та...й түсэб тухай Хуули дотор ...байгаа.

...ажахын хүдэлмэрилэгшэд зо...а нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүр... табанжэлэй дүнгүүд харуул...

...лэй түсэбые амжалтатай...үүлһэнэй үндэһөөр манай ...дөө ажахы хүсэн түгэс шэ...тэ туйлаа. Табанжэлэй тур... колхозуудай ниитын ажахынь ...эр ургаһан ба бэхижэһэн бай... ажахын материально-техни... хүгжөө, колхозно үйлэдбэ...шинно-тракторна станцинуудай ...г үүргэнь ехэ болоо, мэргэ... ба шэнэ кадрнууд бэлэдхэг...

...нигууд, МТС-үүдэй болон сов... хүдэлмэрилэгшэд орооһо та...бэрилгээе хүгжөөхэ хэрэгтэ ...амжалтануудые туйлаа. Ороо... культурануудай талмайнуудынь ...й турша соо 20 үлүүтэй ... үргэдхэгдөө. Орооһото ...удай ургасын талаар табан...түсэбэй даалгабари үлүүлэн ...ээ.

...ажахын хүдэлмэрилэгшэд ...культурануудые үйлэдбэ...аар табанжэлэй зорилгонуу...ехэ зоригжолтойгоор шиидхэ...а. Техническэ культурануудай ... талмайнуудынь табанжэл ...9 процентээр ехэ болоо. Техни...культурануудай ургаса нилээд ... Табанжэлэй туршада хлопо...ой ургаса гурба дахин шахуу, ...огой—2 үлүүтэй дахин, са...бэлын—2,7 дахин ехэдхэгдээ. ...таряа үйлэдбэрилгын дээ...й үндэһэ һуури дээрэ мал...өөлгөөр ехэ амжалтанууд ... Нниитын малай тоо толгойе ...талаар табанжэлэй түсэбэй ...ние колхозууд үлүүлэн дүүр...

...листическэ хүдөө ажахын онсо ...г амжалтанууд хадаа колхо...ТС-үүд болон совхозуудые хүг...тухайда, хүдөө ажахын үйлэд...механизацилга тухайда парти ...тельствын табидаг тон ехэ ан...ралгын ашаа үрэ мүн. Манай ...дөө ажахы хүсэн түгэлдэр ...льна техникээр зэбсэглэгдэн...й хойто тээхи табанжэлэй ...социалистическэ индустримнай ...эй 556 мянган тракторнуудые, ... 93 мянган комбайнуудые ба ...элдүүрилгын, тарилгын ба ... хэдэн миллион машинануу...дөө ажахыда үгөө.

...ажахые түрүү техникээр ...эй хамта газартаряалангай ...ь таһалгаряагүй ургана, ми... агробиологическа наукын туй... ба хүдөө ажахын түрүү...гүй дүршэлнүүд үйлэдбэридэ ...нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэг...

...лие шэнэдхэн хубилгаха ...түсэб амжалтатайгаар бэе...э байна.

...үйлэдбэри тушаа табан...түсэбэй даалгабаринууд дүүр... Совхозууд болбол табанжэлэй ...хүдөө ажахын культурануу...гын талмайнуудые нилээд үр... ба орооһо тарянай ургасын ...ай урда тээхи хэмжээе 16 ...үлүүлһэн байха юм.

...удые эмхидхэлэй-ажахын та... бэхижүүлхэ, хүдөө ажа...ын Устав эбдэдэг ябадалые ...талаар табанжэлэй турша соо ...ри хэгдээ; колхозуудтахи ...эмхидхэлые һайжаруулха ба ... гуримшуулха, артельнэ ...эмхидхэлгын гол формо боло...бэрин саг үргэлжын бригада бэхижүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдээ; колхозуудтахи ажалай жаяг заршам нилээд бэхижээ, ажалай бүтээсэ дээшэлээ. Литовско, Латвийска, Эстонско, Молдавска союзна республиканууд, Украинска ССР-эй ба Белорусска ССР-эй баруун областьнуудай таряашадай ажахынуудта гүрэнэй зүгһөө ехэ туһаламжа үзүүлэгдэһэн байна.

Ленин—Сталинай парти хүдөө ажахын хүгжэлтые үдэр бүри залан ударидана, коммунизмын түлөө тэмсэлдэхи шэнэ илалтануудта колхозно таряашадые, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые зоригжуулна.

Хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэдэг ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай парти ба правительствын тогтоол, дайнай хойтохи үедэ хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска пленумэй шиидхэбэринүүд, ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай тогтоол хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргээ.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэб, уһалалгын шэнэ системэдэ ороохо тухай тогтоол, тэрэшэлэн коммунизмын агууехэ барилгануудые бүтээхэ тухай түүхэтэ тогтоолнууд нүхэр Сталинай үүсхэлээр баталагдан абтаад, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай хүгжэхэ заха хизааргүй ехэ перспективэнүүдые нээжэ үгөө. Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудай, Туркменскэ Главна каналай, Каховско гидроэлектростанциин, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай барилга хадаа угаа ехэ территориин байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие химда электроэнергеэр хангаха, хэдэн арбаад миллион гектар газарые уһалха ба уһаар элбэг болгохо байна.

Табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэ хадаа социалистическэ хүдөө ажахын урда табигдаһан шэнэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ оломиллионно колхозно таряашадые зоригжуулна.

Хүдөө ажахын талаар гол шухала зорилго юуб гэбэл, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые нилээд дээшэлүүлхэ хэрэг хангаха, ниитын малай тоо толгойе түргөөр олон болгохотоёо хамта тэрэнэй ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

Колхозуудые томодхолго хадаа энэ гол шухала зорилго амжалтатайгаар шиидхэхэ тон зохистой условинуудые хангаа. Томодхогдоһон колхозуудай үлэмжэ һайниие хүсэд бүрин ашаглахын тула ургаса дээшэлүүлхэ ба малажал хүгжөөхэ асуудалнуудта, колхозуудай ниитын ажахые хүгжөөлгэдэ партийна, советскэ кадрнуудай, колхозно эдэбхитэдэй, бүхы колхозниигуудай анхаралые улам шангадхаха хэрэгтэй.

Ниитын ажахы хүгжөөхэ, малажалай байрануудые бариха, уһалалгын ба хаалгын каналнуудые, сөөрэмүүдые байгуулха, газараа бургааһа буртагһаань арилгаха, поли хамгаалха зурууд модонуудые һуулгаха гэхэ мэтэ хэрэгтэ колхозуудай зөөри хэрэгсэлнүүдые, колхозниигуудай ажалые түрүүшын ээлжээндэ зорюулха шухала.

Мүнөө колхозууд ба совхозууд хабарай тарилга хэжэ, үндэр ургасын үндэһэ һуури табижа байнад. Бүхы орон дотор абажа үзэбэл, тарилгын темпнь нёдондо жэлэйхиһээ дээшээ байна. Гэхэ зуура, хэдэ хэдэн районуудта полевой хүдэлмэриин үедэ ехэ дутуунууд тохёолдоно, тодорхойлон хэлэбэл, олон жэлэй ногоонуудые, тэжээлэй культурануудые тариха түсэб дүүргэгдэнэгүй, зарим газарта техникэ муугаар ашаглагдана.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй туршада хүдөө ажахын туйлаһан амжалтанууд угаа ехэ. Ленин—Сталинай партяар зоригжуулагдаһан колхозно таряашад бүхы советскэ арадтай хамтадаа социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһын тулада шан зоригтойгоор ажаллажа байна. Полинуудайнгаа ургасые дээшэлүүлэн, малажалаа хүгжөөн, ниитынгээ ажахые арбидхан, деревениин ажалшад болбол хүдөө ажахын продуктнуудай элбэг дэлбэг болололгые богонихон болзор соо хангаха. Энэ хадаа коммунизм байгуулха хэрэгтэ колхозно таряашадай хэһэн ехэ оруулалта болохо байна.

(«Правдын» апрелиин 20-ной түрүү бэшэг).

В. И. Ленинэй түрэһэн үдэрые тэмдэглэнэ

Москвада

Москвагай ажалшад большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша, агууехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 81 жэлэй ойе тэмдэглэнэ.

Владимир Ильичын ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд «Серп и Молот» гэжэ металлургическа завод дээрэ, Сталинай нэрэмжэтэ автозавод дээрэ, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо», электролампова заводууд ба столицын бусад предприятинууд дээрэ, тэрэшэлэн һургуулинуудта ба эмхи зургаануудта үнгэргэгдэжэ байна.

«Динамо» заводто үнинэй хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин дүрбэн жэлэй ойн һайндэрээр тус заводто В. И. Ленинэй ерэһэн тухай залуу стахановецуудта хөөрэнэ.

Владимир Ильичын нэрэмжэтэ заводто олон һурагшад ерээ. Тэдэнэр 1918 ондо тус завод дээрэ В. И. Ленинэй хэлэһэн үгые соносоһон хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэбэ.

В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай агуу ехэ хани барисаае харуулһан материалнуудай ба Владимир Ильичын зохёолнуудай выставкэнүүд заводской парткабинедүүдтэ ба библиотекэнүүдтэ эмхидхэгдэбэ.

(ТАСС).

Манай республикада

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба) Аймагай бүхы колхозуудта Владимир Ильич Ленинэй түрэһэн үдэрые тэмдэглэнэ. Партийна эхин организацинуудай секретарьнууд «Ленин—большевистскэ партиие ба советскэ засагые байгуулагша» гэһэн темээр хөөрэлдөөнүүдые колхозниигуудтай үнгэргэжэ байна.

Аймагай партийна кабинет ба культурын байшанда Владимир Ильичын ажабайдал тухай фотомонтажнууд эмхидхэгдэнхэй.

* *
*

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Лесиков «В. И. Ленинэй ажабайдал» гэһэн элидхэл аймагай центрын ажалшадта зорюулан хэбэ. Колхозууд ба предприятинуудта В. И. Ленин тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Аймагай культурын байшан болон клубууд Владимир Ильич тухай фотомонтажнууд ба витринэнүүдые эмхидхэбэ. Аймагай парткабинедтэ агууехэ Ленин тухай фотоальбом бэлэдхэгдэнхэй.

Һургуулинуудта пионерскэ отрядууд ба дружинануудай сборнууд Ленин тухай темээр үнгэргэгдөө. Мүн багшанар һурагшадтаяа хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

* *
*

Улан-Удэ городой бурят дунда һургуулида Советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй түрэһэн үдэрые тэмдэглэбэ. Һурагшад «В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга» гэһэн гоё һайхан фотомонтаж бэлэдхээ.

Үдэшэлэн һургуулиин директор нүхэр Балтахинов В. И. Ленинэй түрэһөөр 81 жэл болоһоной ойдо зорюулһан элидхэл хээ. Һүүлээрнь һурагшадай уранһайханай самодеятельностиин хүсөөр концерт харуулагдаа.

* *
*

Городой пионернүүдэй байшанда В. И. Ленинэй ажал-ябуулга тухай хүүгэдэй утренник үнгэргэгдөө.

Бүхэдэлхэйн пролетаринарай вождь В. И. Ленинэй түрэһэн энэ үдэртэ зорюулагдаһан фото-выставкые пионернүүд тон һонирхон хараа. Үдэшэнь хүүгэдэй концерт табигдаа.

* *
*

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 81 жэлэй ойе тэмдэглэлгэ болобо.

Уншалгын зал соо ехэ фото-выставкэ эмхидхэгдэжэ, тэндэ Владимир Ильичын эдир залуу наһаниинь, революционно ажал-ябуулгын түрүүшын үе, Агуу ехэ Октябрьска революциин үедэ В. И. Ленинэй И. В. Сталинтай хүдэлмэрилжэ байһаниинь харуулагдана.

Улан-Удын судно заһабарилгын заводой коллективэй гэшүүд дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй ба СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэлые тон ехэ баяртайгаар угтаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой механическа цехын начальник, парторганизациин агитатор нүхэр Андреев 3-дахи халаанай хүдэлмэришэдтэ тус мэдээсэлые уншажа байна.

М. Минеевэй фото.

ИНАГ ЭХЭ ОРОНОЙНГОО УЛАМ ҺАЛБАРАН ХҮГЖЭХЫН ТҮЛӨӨ

Эхэ орондоо манай бэлэг

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровозо-колёсно цехын коллектив дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай мэдээсэлые хизаарлашагүй баяртайгаар угтаба. Манай Эхэ орон социализмһаа коммунизмда дамжан оролгодоо үшөө нэгэ алхам хэбэ. Советскэ арад ажахынгаа ба культурынгаа хүгжэлтэдэ агууехэ илалта туйлаа. Энэ илалтада зааханшье һаа, манай хубитын бии байһандань бидэнэр омогорхонобди.

Манай паровозо-колёсно цехын хүдэлмэришэд завод соогоо түрүүлэн табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэгшэдэй нэгэниинь юм. Зарим стахановецууднай 2—6 табанжэлэй түсэбүүдые дүүргээ.

Зүгөөр, хэды ехэ амжалта туйлабашье, тэрээгээрээ һанаагаа амархагүй гэһэн большевистскэ партиингаа заабариие хүтэлбэри болгон, мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ зорилго хүдэлмэришэн бүхэн урдаа табина.

Табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн тухай мэдээсэлэй харюуда шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаабди. Апрель һарынгаа түсэбые 5 үдэрөөр уридшалан дүүргэхэһээ гадна, хэдэн комплект колёсно парые шэнээр бүтээн гаргаха ба заһабарилха гэжэ шиидээбди.

Энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэбди. Советскэ хүнүүд хэлэһэн үгэдөө хүрэдэг заншалтай.

В. Кухарева, цехын парторг.

Үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэбди

Манай бригада колбаса хэдэг. Бидэнэр хоёрдохи жэлээ имагта эрхим шанартай продукци гарганабди. Өөһэдынгөө стахановска ажалай түлөө СССР-эй мяха-һүнэй промышленностиин Министерствын хүндэлэлэй грамотаар дүрбэ дахин шагнагдаа һэмдн.

Хахад жэлэйнгээ программа дүүргэжэ, Майн һайндэрые угтахын түлөө барандаа стахановска вахтада жагсаад, эршээ зангидан хүдэлмэрилжэ байнабди. Тиигээд, хэдэг ажалайнгаа процессые бүри гүнзэгыгөөр шудалха, түрүүшүүлэй методые халан абаха талаар бүхы коллективээрээ онсо анхаралаа хандуулжа, энэ талаар бага бэшэ амжалтануудые туйлаабди.

Дайнай хойто тээхи сталинска дүрбэдэхи табанжэлые дүүргэлгын дүнгүүд тухай мэдээсэлые бүхы советскэ арадтаяа хамта бидэнэр тон ехэ баяртайгаар угтаһан байнабди. Һаяхан болоһон митинг дээрээ цехынгээ доторой арга боломжонуудые болон ресурснуудые һайтар тооложо үзөөд, ажалай бүтээсые 10—15 процентээр дээшэлүүлхэ, өөһэдынгөө стахановска ажалаар Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхэ зорилго урдаа табяад, урдынхиһаа үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээбди.

Н. Роговая, мяханай комбинадай комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир.

Советскэ хүнүүд тухай сталинска анхарал

Дайнай хойто тээхи табанжэл соо советскэ арадай хэһэн ажалай дүнгүүд гаргагдаба. СССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй ба СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл соохи һүртэ ехэ тоонууд советскэ хүнүүдэй баатарлигаар ажаллаһые дахинаа батална.

Оронойнай ажахы ба культура үдэрһөө үдэртэ ургажа, хүгжэжэ, һалбаржа байна. Тэрээнтэй хамта ажалшадай байдал улам бүри һайжаржа, тэдэнэй культура дээшэлнэ. Ленин—Сталинай агууехэ парти, Советскэ правительство хадаа олон миллион советскэ хүнүүдэй элүүр энхэ байха хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табина.

Улан-Удэ городой Городской районой элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд һүүлэй табанжэл соо нилээд үргэдэһэн байна. 35 койкотой хүүгэдэй хоёрдохи больница байгуулагдаад, мүнөө хүүгэдэй поликлиникэтэй нэгэдхэгдэнхэй. Травматологическа больница бии болоһон аад, республиканска больницатай хамтараа. Мүн хэдэ хэдэн эмхи зургаанудые нэгэдхэлгэнүүд болоһон байха юм. Тиигэжэ ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлгэ улам һайжараа.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо жэл бүри олошорно. Гансахан 1950 он соо дээдэ ба дунда эрдэмтэй 19 хүн манай Городской районда хүдэлмэрилхөөр ерэһэн байна. Манай райондо элүүрые хамгаалха хэрэгтэ 6 миллион тухай түхэриг мүнгэн үнгэрэгшэ жэлдэ үгтөө һэн. Тэрэнь урда жэлэйхиһээ 150 мянга үлүүтэй түхэригөөр ехэ байгаа. Арадай элүүрые хамгаалгын үдэр бүри һайжаржа байһые эдэ тоонууд харуулна.

Манай врачууд хүн зоной элүүр энхэ байхын түлөө бүхы хүсэеэ гамнангүйгөөр ажаллана. Врачууд Дульбеев, Борисовская, Левартович, Корягина, Барбаков, Сельверова, Маслова ба бусад ажалшадай дунда ехээр хүндэлэгдэдэг юм.

Иигэжэ манай орон дотор советскэ хүнүүд тушаа сталинска анхарал хандуулагдана. Харин тиихэдэ американска империалистнууд хүн зондо үхэл, ядарал зоболон асарна.

Табанжэлэй түсэбые дүүргэһэн тухай мэдээсэл манай районой врачуудые тон ехээр баярлуулна. Арадай элүүрые һайжаруулхын түлөө улам оролдосотойгоор ажаллахабди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Л. Зонхоева, Улан-Удэ городой Городской райздравые даагша.

Эдэ илалтанууд соо бидэнэй хубита бии

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухайда СССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй ба Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дуулаад байхадаа тон ехээр омогорхооб. Большевистскэ парти ба советскэ правительствын хүтэлбэриин ашаар манай Эхэ орон дайнай хойто тээхи табанжэл соо ажахын ба культурын хүгжэлтын талаар шэнэ, толотомо илалтануудые туйлаба.

Манай Бурят-Монголой республика, тэрэ тоодо манай Иволгын аймагай колхозууд ба МТС эдэ жэлнүүд соо нилээд ехээр хүгжөө. Гансахан Иволгын МТС дээрэ абажа хэлэхэ болоо—һаа, имагтал 1949—50 онуудай туршада «ДТ—54» маркын хүсэ ехэтэ гусеничнэ хэдэн тракторнуудые, самоходно комбайнууд ба бусад машинануудые абаһан байна.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ манайшье ажалай хубита оролсоно. Үйлэдбэриингөө түсэбые манай бригада жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын түлөө Бичурын колхозниигуудай уряагаар дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ бидэнэр мүнөө оролсообди. 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр 650 гектар (зөөлэн хахалалгаар) газар элдүүрилхэ, 1951 ондо гектар бүриһөө 15 центнерһээ багa бэшэ ургаса хуряаха гэһэн уялга бидэнэр абанхайбди. Энэ уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө манай тракторна бригада эртын борнойлолго эхилээд, 3 хоногой туршада 574 гектар борнойлбо. Эртын борнойлго хэжэ байгаа трактористнууд Цыбик Банеева, Бато-Очир Лубсанов ба бусад үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Бавасан Бальчинов, Иволгын МТС-эй № 10 тракторна бригадын бригадир.

Паровозниигуудай баяр

Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд дайнай хойтохи сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай мэдээсэлые тон ехэ баяртайгаар угтаба.

Депогой бүхы цехүүдээр суглаанууд болоо. Советскэ хүнүүдэй туйлаһан ехэ илалтанууд ба коммунизмын агууехэ барилганууд тухай стахановецууд үгэ хэлээ.

—Табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэлгэ хадаа, саашадаа үшөө ехэнүүд илалтануудые туйлаха хэрэгтэ бидэнэрые уряална. Ленин—Сталинай алдарта партиин хүтэлбэри доро коммунизм тээшэ түргэнөөр дабшажа ябаһандаа омгорхонобди,—гэжэ слесарь Алексеенко мэдүүлээ.

Механическа цехын токарь-стахановец Соколов «энэ түүхэтэ мэдээсэлые дуулаад байхадаа, манай цехынхид стахановска вахтада жагсаба. Би халаан бүхэндэ нормоёо 250 процент дүүргэхэб» гэжэ хэлээ. Тэрэшэлэн бусад цехынхид Майн 1-ниие ажалай ехэнүүд амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидээ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Баргажанай аймагай партийна конференци

Баргажанай аймагай партийна конференци боложо, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй туг доро үнгэрөө.

Конференци хадаа аймагай парторганизацида партидоторой хүдэлмэриин зарим тэды haйжарhые тэмдэглээд, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй айкомой зүгhөө хүтэлбэрилгэдэ бии байhан дутуунуудые элирүүлгэдэ гол анхарал хандуулаа.

Партийна эхин организацинуудые ВКП(б)-гэй айкомой тон хайрхайгаар хүтэлбэрилдэг байhые үгэ хэлэhэн делегадууд зүбөөр шүүмжэлhэн байна. Айком хадаа парторганизацинуудай хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзэдэггүй, парторганизацинуудай секретарьнуудай тоосоое партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ үсөөн шагнадаг, шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые hулаар хинадаг байха юм.

Баргажанай сельсоведэй Сталинай, Усть-Баргажанай поселково Соведэй Кировэй, Уланай сомоной Соведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудта партийна суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэлэг, тэдээн дээрэ партиин айкомой hайшаан дурадхаhан асуудалнууд гол түлэб зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа. Асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнуудынь эдэбхи багатайгаар хабаадана. Мүн зарим коммунистнууд партийна даалгабари муугаар дүүргэдэг, суглаануудhаа олодохии гээгдэдэг байна.

Аймагай коммунистнуудай политическэ hуралсалай муугаар ябажа байhан тухай делегадууд нүхэд Арьяева, Васильев, Шрагер ба бусад шүүмжэлэл хээ. Куйтунска МТС-эй, Карл Марксын нэрэмжэтэ, Сувинска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай ба бусад партийна организацинуудта кружогууд ба политhургуулинуудай занятинууд идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг, мүн таhалдадагшье баримтанууд үзэгдэнэ. Эдэ парторганизацинуудай коммунистнуудай оройдоо 50 процентнь занятида ябана. Рыбкоопой парторганизациин коммунистнууд hуралсалда огто хабаадуулагдаагүй.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таhагай, айкомой секретарь нүхэр Цыреновэй хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилhэн тухай делегадууд хэлэhэн байна. Гэбэшье, нүхэр Цыренов үгэ хэлэхэдээ эдэ дутагдалнуудай шалтагаанине элирүүлэнгүй гараашоо.

Партиин айкомой кадрнуудтай hулаар хүдэлмэрилдэг тухай делегадууд нүхэд Очиров, Портнягин, Ешиев тэмдэглэбэ. Айком хадаа кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг дээрэhээ нэгэ газарта хүдэлмэреэ задагайруулhан хүдэлмэрилэгшэдые ондоо тээ харюусалгатай хүдэлмэридэ табидаг, зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй муугаар хүдэлмэрилдэг байбашье, тэрэниие тэсэжэ байдаг. Мүн парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар үсөөн үнгэргэдэг, тэдэндэ байра дээрэнь ошожо заабари үгэдэггүй байна.

Аймагай партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ хэрэгые партиин айком толгойлноогүй. Аймагай партийна, советскэ, ажахын органуудай хүдэлмэриин дутуунуудые шүүмжэлhэн хүдэлмэрилэгшэд айкомой зүгhөө дэмжэгдэдэггүй hэн.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин эдэ дутуунууд аймагай ажахын ехэхэн гээгдэлэй гол шалтагаан болоно.

Малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй. Тэжээлэй дутамаг, байрын ба харууhанай муу дээрэhээ 1950 ондо олон мал гарзалаа. Мүн малай ашаг шэмэ үгэлгэ бага байhаар.

Партиин айком болбол тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгые шиидхэжэ шадаагүй, малажалые хуушанай хахад нүүдэл байдалтай үеын ёhо гуримаар эрхилхэ гэhэн гээгдэнги үзэлтэй зохихо тэмсэл ябуулаагүй. Малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри бүришье муугаар табигданхай.

Партиин айком хадаа тариаланажалые мүн лэ hулаар хүтэлбэрилнэ. Газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдэй абтадаггүй дээрэhээ үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын культурануудай ургаса муу байгаа. Мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэл хангалтагүйгөөр хэгдэнэ. Илангаяа Куйтунска МТС тарилгада муугаар бэлдэнэ.

Партиин айком хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ хэмжээ абадаггүй, аймагайнгаа промышленностиие хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг байха юм. Усть-Баргажанай загаhанай комбинат 1951 оной 1-дэхи кварталда загаhа бариха түсэбөө дүүргээгүй. Баргажанай леспромхозой хүдэлмэридэ дутуунууд олон.

Конференци хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри haйжаруулха хэмжээнүүдые хараалhан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаhан ба партиин айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав hунгаhан байна.

* *

ВКП(б)-гэй айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр П. С. Борисов, секретарьнуудаар нүхэд Р. А. Гершевич, Б. Ш. Цыренов hунгагдаа.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд

Зэдын аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэри тухай партиин айкомой секретарь нүхэр Хальбаевай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Суглаанда хабаадагшад большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлhэнэй үндэhэ hуури дээрэ аймагай партийна организациин хүдэлмэриин дутагдалнуудые сүм элирүүлhэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэриие hайшаагаад, партийна эдэбхитэдэй суглаан хадаа партидоторой хүдэлмэриие эрид hайжаруулха хэмжээнүүдые хараалhан дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

* *

hаяшаг Бичурын аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, ВКП(б)-гэй областной комитедэй IV пленумэй дүнгүүд тухай партиин айкомой секретарь нүхэр А. Поповой элидхэл зүбшэн хэлсээ.

Аймагай партийна организациин партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнуудые олон нүхэд большевистскээр шүүмжэлhэн байна.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан хадаа ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэриие нэгэн hанаалаар hайшаагаад, тэрэниие хүтэлбэри болгон абаха ба бэелүүлхэ гэжэ тогтообо.

КОМСОМОЛЬСКО ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обком комсомолой горкомуудай, райкомуудай ба айкомуудай хоёрдохи секретарьнуудай табан үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

Тус семинар дээрэ «Коммунизм—манай зорилго», «Языкознаниин асуудалнуудаар нүхэр Сталинай зохёолнууд — марксизм-ленинизмын баялигта шэнэ оруулалта мүн», «ВКП(б)—комсомолые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша мүн», «Залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлгын ба идеологическа хүдэлмэриин талаар комсомольско организацинуудай зорилгонууд тухай», «Түрүү мичуринска советскэ хүдөө ажахын наукануудай туйлалтанууд тухай», «Комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ hуралсалые эмхидхэхэ тухай» ба комсомолой ажабайдалай бусад шухала асуудалнуудаар лекцинүүд ба элидхэлнүүд уншагдаа.

Мүн тэндэ «РКСМ-эй III съезд дээрэ В. И. Ленинэй хэлэhэн үгэ тухай» асуудалаар теоретическэ конференци болоhон байна.

Удаань Бурят-Монголой уранзохёолшодтой семинарта хабаадагшад уулзаа.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй VI плену…

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй hаяын VI пленум «Колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» ба «Пионернүүдэй болон hурагшадай зунай амаралтада бэлэдхэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ ябадалда комсомольско организацинуудай хабаадалга тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Пленумдэ хабаадагшад болбол нүхэр Сталинда эльгээхэ бэшэгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

* * *

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Михайлов нэгэдэхи асуудалаар элидхэл хэбэ. Тус элидхэл тушаа тогтоол соогоо пленум иигэжэ тэмдэглэбэ: залуушуулые коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ бүхы хэмжээгээр шангадхалга, социалистическэ хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхын тула коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хараалhан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулай хүсые элсүүлэн эмхидхэлгэ хадаа колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско организацинуудай зорилго мүн. Колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско организацинуудай мүнөө үеын шухала зорилго юуб гэбэл, хабарайнгаа тарилга амжалтатайгаар хэхэ хэрэгтэнь партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудта шударгыгаар туhалха ябадал болоно.

Ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлгэ ба үлүүлэн дүүргэлгэ хангахыень, колхоз, совхоз, район бүхэндэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй бүхы залуушуулай эдэбхитэй хабаадалга хангахыень колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско организацинуудта дурадхаба. Колхозуудай комсомольско организацинууд, райкомууд, обкомууд, крайкомууд, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нууд колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинуудтаа туhалха уялгатай.

Райкомууд, обкомууд, крайкомууд, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нууд МТС-үүдэй комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилгэеэ hайжаруулха, тракторнуудые ба комбайнуудые эрхимээр ашаглахын түлөө тэмсэлдэ комсомолецуудай ба залуушуулай эдэбхитэй хабаадалга хангаха ёhотой.

Совхозуудые бүхы талаараа хүгжэhэн түрүү ажахынууд болгохо хүдэлмэридэнь партийна организацинуудта ба директорнүүдтэ эдэбхитэйгээр туhалха гэжэ совхозуудай комсомольско организацинуудые пленум уялгалаа.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска асари ехэ түсэб бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ бүхы комсомолой хүндэтэ зорилго мүн. Поли хамгаалгын модо тариха түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал туйлахыень комсомольско организацинуудые пленум уялгалаа.

Коммунизмын агууехэ барилгануудые бүтээхэ тухайда нүхэр Сталинай үүсхэлээр Советскэ правительствын абаhан тогтоолнуудай түүхэтэ ехэ удхашанарые тэмдэглэхэ зуураа, пленум болбол тэдэниие бүтээлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, түсэбөөр хараалагдаhан барилгын хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хэмжээгээр туhалха, барилгые түргэдхэхэ ябадалда зорюулагдаhан залуушуулай патриотическа үүсхэл эрмэлзэлгэнүүдыень дэмжэхэ гэжэ залуушуулые урялаа.

Хүдөөгэй залуушуулай юрэнхы эрдэмэй хэмжээ дээшэлүүлхэ хүдэлмэреэ шангадхалгадань, наукын туйлалтанууд болон түрүү дүй дүршэл пропагандалгые улам саашадаа дэлгэрүүлхэ ба тэдэниие хүдөө ажахын үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэнь, агрозоотехническэ hуралсалай эмхидхэлые hайжаруулха хэрэгтэнь партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудта комсомольско организацинууд бүхы хэмжээгээр туhалха уялгатай.

Комсомолецуудай ба залуушуулай политическэ hуралсалые эмхидхэлэй ба шанарай, хүдөөгэй залуушуулай дунда лекционно хүдэлмэриие эмхидхэлгын дутуунуудые зайсуулха гэжэ райкомуудта, обкомуудта, крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта пленум дурадхаба. Комсомольско организацинууд хүдөөдэхи культурна хүдэлмэридэ, олониитын физкультурна ба спортивна хүдэлмэри hайжаруулха ябадалда хүдөөгэй залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ёhотой.

Колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско эхин организацинуудые саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ, ВЛКСМ-эй гэшүүдэй эдэбхиие дээшэлүүлхэ, хүдөөгэй үргэн олон түрүү залуушуулые комсомолдо оруулха хүдэлмэреэ шангадхаха зорилгонуудта гол анхарал хандуулха шухала байhые пленум тэмдэглээ. Колхозой, МТС-эй ба совхозой комсомольско эхин орга-
низаци бүхэнэй сар үргэлж…
галта хангаха, райкомууд…
комуудай, крайкомуудай, с…
республикануудай ЛКСМ-эй …
нуудай зүгhөө эхин орган…
нуудые хүтэлбэрилгэеэ h…
руулхань шухала.

Манай агуухэ социалист…
Эхэ ороной саашадаа h…
хүгжэхын түлөө, Ленин — …
най хэрэгэй илан мандахын …
оролдосотойгоор ажалл…
комсомолецуудые, хүдөөгэй …
залуушуулые пленум уряала…

II.

«Пионернүүдэй ба hурагш…
зунай амаралтада бэлэдхэх…
ниие үнгэргэхэ ябадалда …
мольско организацинуудай …
далга тухай» ВЛКСМ-эй Ц…
секретарь нүхэр Ершовагай …
хэл тушаа абтаhан тогтоол …
үхибүүдэй зунай амаралт…
хидхэлгэ — комсомолой ш…
хэрэг мүн гэжэ пленум тэм…
бэ.

Обкомууд, крайкомууд, с…
республикануудай комсо…
ЦК-нууд пионернүүдэй ба h…
шадай 1951 оной зунай ам…
тые арадай гэгээрэлэй орг…
тай ба профсоюзуудтай хам…
эмхитэйгээр бэлэдхэхэ ба ү…
хэ ябадал хангаха уялгатай.

Зундаа городто үлэхэ үхиб…
амаралта эмхидхэлгэ ехэ уд…
нартай гэжэ пленум тэмд…
Городской пионерскэ лагерь…
олоор байгуулдаг болохо шу…

Пленум болбол лагерьнууд…
литико-хүмүүжүүлгын, куль…
ниитын, тэрэшэлэн физкуль…
ба спортивна олон янзын …
мэри эмхидхэгдэхэ ёhотой б…
да комсомольско организа…
дай анхаралые хандуулаа.

Ахалагша классуудай hу…
дай амаралтада, тэдээндэ …
лан туристска лагерьнууд…
хидхэлгэдэ, спортивно-ниит…
жээ-ябуулгануудые бэел…
анхарал хандуулха шухала …
Райкомууд, обкомууд, край…
союзна республиканууд…
молой ЦК-нууд хүдөө …
ажаhуудаг үхибүүдэй эмх…
амаралга тухайда мүн лэ а…
табиха ёhотой.

Үхибүүдэй байшангуудта …
жүүлэгдэгшэдэй зунай ам…
эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр…
дахыень обкомуудые, край…
дые, союзна республика…
комсомолой ЦК-нуудые …
уялгалаа.

Райкомуудай, горкомууд…
комуудай, крайкомуудай, с…
республикануудай ЛКСМ-эй…
нуудай секретарьнууд, бюро…
шүүд пионерскэ лагер…
ошожо байха уялгатай. П…
нүүдэй ба hурагшадай зуна…
ралта эмхидхэхэ асуудалну…
комуудай, горкомуудай, о…
дай, крайкомуудай, союзна …
ликануудай ЛКСМ-эй ЦК-…
бюро дээрэ хододоо зүбши…
сэгдэжэ байха ёhотой.

Ульяновскдахи гэр

Ульяновск городой Ленинэй улицада хабарай түрүүшын ногоон набша намаагаар надхаhан, улинэй модонуудай hүүдэртэ заахан модон гэр байна. Тэрэнэй ханадань:

«Эндэ Владимир Ильич Ульянов-Ленин ажаhууhан юм. 1878—1887 онууд»

гэhэн бэшэгтэй дурасхаалай хабтагай хадаатай.

Бидэнэр гүн ехэ хүндэлэлэй мэдэрэлтэйгээр алхалан, тёс хаалгаар орожо, набтаршаг хэрэлсы өөдэ гараад, Ульяновтанай бүлын ажаhууhан, бүхы дэлхэйн ажалшадай инаг дуратайгаар ба баяртайгаар нэрлэдэг хүнэй ургаhан ба хүмүүжэhэн таhалгануудта оробобди.

Эндэ орогшод энэ байра доторхи хэрэгсэлнүүдэй юрын зохид ба простой байхыень гайхана. Шэрэтэй пол дээрэ—наринхан сагаан половигууд. Аятай мебель. Олон сэсэгүүд бии, гэрэлтэй hаруул. Дотороо номгүй таhалга гэжэ үгы: үхибүүдэй таhаг ба столово соо, эхынь таhалга ба эсэгынь кабинет соо—хаанашье номууд.

Заахан гостина соо хуушанай шара рояль. Тэрээн дээрэ нотонуудтай папка. Эндэ Мария Александровна, Владимир Ильичын эхэнь, эгэшэ басаган Ольгонь амарха үедөө наадалаг байгаа. Бага наhандаа Владимир Ильич өөрөөшье хүгжэмдэ ехэ дуратай байhан юм.

Зэргэлээ таhалга соохи, эсэгынь кабинет доторхи хамаг юумэн хадаа эзэнэйнь культурна хүн байhые харуулна. Илья Николаевич бага наhандаа эсэгэhээ гээгдээд, арай гэжэ hургуулитай болоходоо Пенза ба Нижне Новгородто математика, физикын багшаар удаан ажаллаhан юм. Симбирскдэ арадай училищинуудай инспектор болоhон байгаа. Тэрэ үеынхеэр ехэ эрдэмтэй хүн байhан Илья Николаевич губерни дотороо арадай училищинуудые эмхидхэхэ, ажалшан олониитые гэгээрүүлхэ хэрэгтэ ехэ хүсэлэлгэ гаргадаг, революционно демокрадуудай идеяе халуунаар дэмжэдэг байба. Бэшэгэйнь стол дээрэ рукописьнуудые—арадай гэгээрэл тухай тоосоонуудые харанабди. Тэндэ бэшэгэй томо прибор — И. Н. Ульяновай албанай ажал-ябуулгын 25 жэлэй ойдо багшанарай үгэhэн бэлэг байна. Түхэрсэн гонзогор столхон дээрэ, номой шкаф соо «Современник», «Отечественные записки» «Вестник Европы» гэжэ журналнууд, педагогикын номууд. Чернышевскиин ба Добролюбовай, Салтыков-Щедринэй ба Некрасовай зохёолнууд байна.

Кабинедтэ дүтэхэн, проходной таhалга соо Мария Александровнагай булан: орон, комод, номуудтай стол. Мария Александровна — врачын басаган, зоригтой, согтой эхэнэр — үхибүүдтээ тон дуратай, тэдэнээ хүмүүжүүлхын тула залхуугүйгөөр оролдодог байгаа. Ажалда дуратай байлгын, эрдэм hургаалай, хүмүүжэлэй ульгэр жэшээ үхибүүдтээ харуулдаг hэн. Мария Александровна гэртэхи ажалаа хэхэ, хүгжэмөөр наадаха, юумэ оёхыногоо хажуугаар гадаадын хэлэнүүдые үзэдэг, олон ном уншадаг байгаа. Стол дээрэнь «Французска революциин түүхэ» гэhэн Тьерэй (французска хэлэн дээрэ), Шекспирэй английска хэлэн дээрэ бэшэhэн зохёолнууд ба бусад байна. Хожом, бүхы үхибүүдэйнгээ бэеэ хүсэhэн ба революционернүүд болоhон хойно, үтэлhэн эхэнь мүн лэ энхэрэн, тэдэн тухайдаа сэдьхэлээ табидаг байгаа. Тэдэнэртээ хамта сүлэлгэдэ ошодог, үхибүүдэйнгээ хаагдаhан түрмэнүүдээр ябадаг, оролдодог, зоригжуулдаг, бэрхэтэй байдалыень хүнгэдхэхые хүсэдэг байгаа.

Ульяновтанай гэр соохи эгээн ехэ ба гэрэлтэй таhалгань — столово. Тэндээ үдэшэлэн булта суглараад, үхибүүдынь урогуудтаа бэлэдхэлэг, эхэнь юумэ оёдог, эсэгэнь уншадаг гү, али Володитой шатар наададаг байгаа. Столово соонь хуушанай оёдолой машина, үргэн стол дээрэ шатар, Ульяновтанай бүлын дуралдаг поэт Некрасовай шүлэгүүдэй бишыхан том байхыень мүнөөшье харанабди. Үдэшэнь олонхидоо уншалгаар гү, али наадаар дүүрэдэг байба. Эндэ илангаяа субботын үдэшэ хүхюун ба шууятай байдаг hэн. Үхибүүдынь сүлөөтэй сагтаа зугаасажа, шарада таадаг, шүлэгүүдые уншадаг, наададаг байгаа. Суббото бүри «Субботник» гэжэ журнал гаргадаг, тэрээнэйнь редактор Александр Ильич, сотрудникуудаар ондоо үхибүүдынь байдаг байгаа.

Журналай шэнэ номерые столово соогоо уншадаг байгаа. Тэрээниие зүбшэн хэлсэлгэдэ Илья Николаевич ба Мария Александровна эдэбхитэйгээр хабаадажа, үхибүүдэйнгээ түрүүшын литературна туршалгые сэгнэдэг бэлэй.

Ульяновтанай бүлэ эбтэй эгэй, нэгэ hанаалтай коллектив байhан юм. Эхэ, эсэгэнь үхибүүдээ хүмүүжүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргадаг, өөhэдөө үльгэр жэшээ тэдэндэ харуулдаг, үхибүүдынь — эхэ, эсэгэдээ инаг халуун дуратай байгаа. Тиимэ халуун дуратай ба хүндэлдэг байhанайнь тэмдэгүүд мүнөө музей соо харагдана. Эхынь таhалга соо— Александрын шадамар уранаар дархалhан, хилээмэ зүhэхэдөө дэбдихэ хабтагай байна. Эсэгынь кабинет соо — Ольгын урлажа оёhон, диван дээрэ табиха подушка байна. Ульяновай үхибүүдынь бултадаа hайнаар hурадаг hэн. Ольга Дмитрий хоёрой магтаалай хуудаhанууд, Ольгын амжалтатайгаар hурадагай түлөө үгэhэн Гончаровой «Фрегат Паллада» гэжэ хоёр том номууд үхибүүдэй таhалга соо байна.

Музей харагшад хадаа Владимир Ильичын таhалгын байдаг антресоль өөдэ наринхан гэшхүүрээр дамжан гарана. Гэшхүүрэй площадка дээрэ — бүри заахан таhалга. Доторнь аятай зохид, үлүү юумэн үгы: түмэр орон, хашаа уруу хараhан сонхо тушаа столхон, хоёр венскэ стул, ханадань номуудай полконууд, географическа карга. Классна журнал соо Володя Ульяновай сэгнэлтэнүүд: табаhаа ондоо сэгнэлтэ абадаггүй байгаа. Магтаалай хуудаhануудые, гимнази дүүргэхэдээ алтан медаль абаhан тухай распискыень ханада харанабди. Эрхим түрүү hурагша байhан юм. Модон полконууд дээрэ номууд табяатай байна. Эндэ Пушкинай, Некрасовай, Гоголиин, Салтыков-Щедринэй, Белинскиин, Добролюбовай шарлашаhан томууд харагдана. Эдэ хадаа эдир Ленинэй дуралдаг түрүүшын ханинар байhан юм.

Энэ гэр соо В. И. Ленин түрэhэн ба бага наhаа үнгэргэhэн байна.

В. И. Ленинэй Гэр-музей 22-дохи жэлээ оршоно. Энээнэй үни удаан саг соо нэгэ янзадаа байхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдээ: таhалганууд соонь нэгэ хэм температуратай байлгаха тусхай түхеэрэлгэ, котельнэ байгуулагдаа, гэрыень галай аюулhаа хамгаалха уhанай түхеэрэлгэ хэгдээ.

Энэ музейн нээгдэhэнhээ хойшо 1.300 мянган хүн орожо хараа. Манай үргэн ехэ ороной бүхы нютагуудhаа хүнүүд ерэдэг. Хэрбээ харагшадай тэмдэглэлэй 12 томо томуудые иража хараа haa, энээниие элеэр гэршэлхынь лабтай. Ульяновтанай гайхамшаг бүлын ажаhууhан таhалгануудые харахаа Москваhaa ба Ленинградhaa, Украинаhaa ба Дальна Востогhoo, Сибирьhээ ба Дунда Азиhaa советскэ хүнүүд зорюута ерэнэ. Советскэ хүнүүд харагшадай дэбтэрнүүд соо олон мянган тэмдэглэлнүүдые бэшэнэ. Эгээн ехэ хүн тушаа гүн ехэ дуратай байдагаа харуулhан үгэнүүд, Ленин шэнгеэр
хүдэлмэрилхэбди гэhэн уял…
Сталинай хүтэлбэри доро …
шэнэ илалтануудые туйлаха…
хүсэл тэдэ тэмдэглэлнүүд со…

«Ленинэй хүтэлбэри доро …
1917 ондо илаа hэмди. Л…
туг доро ябажа, 1941—1945 …
та илаабди, Ленин ба Ста…
дэлхэйдэ үгэhэн Эхэ орон…
добтолхоор забдагшадые …
ниинь бута сохихобди, …
Ленинэй образ hанан ябаж…
ниие үй дэлдэхэбди» гэжэ …
нэгэ тэмдэглэл соо уншана…

«Ленин, Сталинай эпохо…
hууhандаа омогорхоноб. Ле…
наука намда зам нээгээ. …
Сталинай hургадаг ёhоор, …
дые илахаб» гэжэ май…
Крылов бэшэнэ.

«Минии hанаhан хүсэл …
Ленинэй ажаhууhан гэртэ …
үзэбэб» гэhэн үгэнүүдээр …
олон тэмдэглэлнүүд эхилнэ.

Дайнай жэлнүүдтэ олон …
дууд ба офицернүүд орожо …
Тэдэнэй тэмдэглэлнүүд та…
шэнги удхатай. Жэшээнь, ф…
ошожо ябаhан боецууд иигэ…
шэhэн байна:

«Ленин, Сталинай туг доо…
сан, хүсэ шадал болон ами …
хайрлангүй ябажа, гүйсэд …
туйлаха хүрэтэрөө, дайса…
хихобди».

Хүдэлмэришэдэй делег…
Германиhaa, Францhaa, …
haa, Италиhaa ерэжэ, эн…
хараhан байна. Хитад, …
финскэ ба дэлхэйн бусад …
дээрэ тэмдэглэлэй дэбтэр…
Соведүүдэй орондо. тэрэн…
ехэ вождьнорто инаг дура…
лагаа тэдэ дэбтэрнүүд со…
нүхэд бэшэнэ, Ленин — С…
замаар ябахабди гэжэ бэ…
галка.

А. Н…

Үбһэ ногооной үндэр ургаса ургуулая

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! АДУУ МАЛДАА БАРДАМ ХҮРЭХЭ ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЫН ТУЛА САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА ХҮДЭЛМЭРИ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛАЯ

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Сабшалан һайжаруулха бүхы аргаяа хэрэглэхэ

...рэгшэ жэлдэ Кударын айма... колхозууд үбһэ тэжээл ... хурааһан дээрэһээ малайн ... үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр ... жэ байна.

...зарим колхозууд нёдондо... алдуу дутуунуудһаа зохи... шолол хэжэ, мүнөө сабша... һайжаруулгын хүдэлмэрине ... ябуулжа эхилбэ. Жэ... Ждановай нэрэмжэтэ кол... (правлениинь түрүүлэгшэ ... Цагадаев) колхозниигууд ... дээрээ олоороо гаража, ...уриин системэнүүдые заһа... намагтай газарые хатаа... хүдэлмэринүүдые хэжэ заха... Энэ колхоздо эмхидхэгдэһэн ... бэлэдхэлэй тусхай брига... хада хүдэлмэрилжэ эхи... Тэрэшэлэн Молотовой нэ... колхозой гэшүүд сабша... дээрээ һайрамай уһа тогтоо... утэгүүдые хэжэ байна.

...малдаа тэжээлэй бата ... база байгуулха асуудалые ... сабшалангай газарнуудые ... хэлгын ба ургасыень дээшэ... үндэһэ һуури дээрэ шиид... ёһотой. Энэ талаар тон ехэ ре... бии байһаниие аймаа... түрүү луговодуудай дүй дүр... харуулна. Жэшээнь, ...урда тээхи жэлнүүдтэ ...булаг» колхозой луговод ... Хандажапов сабшалан һай... хүдэлмэрине үргэнөөр ...һанай ашаар зарим участо... га бүриин 36 центнер ... хураадаг байгаа. Теэд дай... тээхи жэлнүүдтэ саб... газарнууд орхигдожо, ...гдэдэггүй ба уһалагда... болоһон дээрэһээ тон бага ... ургэнэ.

...нын нэрэмжэтэ колхозой ... нүхэр Серебренников 1949 ... сабшалангаа үтэгжүүлһэнэй ... дахин уһалһанай ашаар Ал... гэжэ участогай 46 гектарһаа ... бүриин 37 центнер үбһэ хураа... һэн. Мүн Чкаловай нэ... колхоз оройдоо 68 гектар ... газаргай байгаа. ... энэ колхозой луговод ... Капустин жэл бүри сабша... ургэдхэлэг, үбһэ ногоо... үндэр ургаса хураадаг.

Мүнөө жэлдэ Кударын аймагай колхозууд тон ехэ хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй. Жэшээнь, 6000 гектар сабшалангай газар һайрамай уһаар ба уһалууриин һубагуудһаа уһалагдаха, бүхы сабшалан модо шулуунһаа, бургааһа һөөгүүдһээ сэбэрлэгдэхэ, 760 гектар намагтай сабшалан хатаагдаха, 500 гектарта үтэг хэгдэхэ, мүн уһалууриин шэнэ канава һубагуудые сарихын ба хуушануудыень заһахын тула 13 мянган кубометр үлүүтэй газар малтагдаха байна.

Гэхэтэй хамта, хабарай эхилһээр нилээд саг үнгэрһэн ба газарай гэдэжэ байһан болобошье, эндэхи колхозууд үшөөл мүртэй юумэ хээдүй байһаар.

Бага-Кударын сельсоведэй колхозуудые абаад үзэе. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ сельсоведэй колхозууд адуу малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадангүй, малаа олоор гарзалжа байна. Гэбэшье, эндэхи колхозууд ондоо сельсоведүүдэй колхозуудта орходоо яһала һайн сабшалантай, уһалууриин ехэ системэтэй ба уһанай тон ехэ ресурснуудтай юм. Тиимэһээ сабшалангай хойноһоо харууһалга хээ һаа, адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл хураажа шадаха байгаа. Теэд иимэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ томоодхогдоһон колхоз сабшалангаа һайрамай уһаар уһалха хүдэлмэри эмхидхээгүй, уһалууриин канавануудые заһабарилнагүй, үнгэрхэдөө заһабарилгын материалшье бэлэдхэнэгүй. Тэжээл бэлэдхэлэй бригада эндэ ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Эндэхи луговод нүхэр Сабашников өөрынгөө дааһан сабшалангай га бүриһөө 15 центнер, зарим участогуудай га бүриһөө 30 центнер үбһэ хурааха уялга абаһан байгаа. Гэбэшье, таряанажалай нэгэдэхи бригадын бригадир нүхэр Протасов луговодой үүсхэлые дэмжэнэгүй, тэрээндэ туһалнагүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бурдуковский тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ анхаралаа мүнлэ хандуулнагүй. Мүн Будённын нэрэмжэтэ колхоздо баһал иимэ байдал үзэгдэнэ.

Ш. Дашинимаев.

Ш. НИМБУЕВ

Ная наһатын нарата жаргал

Гүлмэрхэн зулгы зүлгэ дээгүүр гэшхэлжэ,
Гүнзэгы һубагаа иишэ тиишэнь һэтэлжэ,
Сэбэрхэн уһаа сабшалан дээрэ тараана,
Сэдьхэл соогоо баярай далин ургуулна.

Хээрын шубуудай иргүү хүгжэм шагнажа,
Хэбтэһэн шулуу нэгэ нэгээр суглуулжа,
Тэргэ уруутаа хангир-янгир хаялна,
Тэрэлжын тэндэ тэрэнээ абаашаад, обоолно.

«Шэбхын шүүһээр үтэгжүүлһэн хадамнай,
Шэмэ схэтэй ногоон эндэ ургахал,
Гектар бүриин зуугаад бухал абтахал»,—
Гэжэ һанаад, үбгэн баабай баясана.

Тохигорхон гааһандаа тамхяа хэжэ носоогоод,
Туһамаршан нүхэдөө хажуудаа дуудан асараад,
Эрхим һайнаар хүдэлнэт гэжэ магтана,
Эсэгын илдам зөөлэхэн нюдөөр шэртэнэ.

Һаяхан мандаһан наран урдаһаань энеэнэ,
Һайхан хабарай һэбшээхэн нюурыень эльбэнэ.
Хүхэбтэр ягаахан сэсэгүүд дороһоонь эмнинэ,
Хүбэндэл сагаан үүлэнүүд дээгүүрнь тамарна.

Урин сэгээн уняар соогуур гүбөөдэ
Ургын һалхяар хонид гүйлдэн ябана.
Сеялкэ шэрэһэн трактор тэндэ тооһорно,
Сэхэ хойноһоонь баһа нэгэн ошоно.

Сарюун баабайн досоонь улам зэнхынэ,
Саагуур холуур ухаа бодолынь ниидэнэ,
«Наян дээрээ үшөө ная наһалһайб,
Нарата золоо үшөө удаан эдлэһэйб»,—

Гэһэн хүсэл баабайн һанаа эзэлнэ,
Гэрэлтэ сагаан һара шэнгеэр һалбарна,
Һалхита үндэр Саян дээгүүр ниидэнэ,
Долгито номин Байкал дээгүүр хиидэнэ.

☆

Луговодуудай мүрысөөн

Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд-колхозниигууд зүблөөн дээрээ Бичурын колхозниигуудай хандалга зүбшэн хэлсээд, ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидэбэ.

Сабшалангай газарые һайжаруулхын тула тэдэнэр апрелиин 15-һаа 25 хүрэтэр 1300 гектар газарые һайрамай уһаар уһалха, яһа шулуунһаань, бургааһа һөөгүүдһээнь сэбэрлэхэ уялга абаад, энэ хүдэлмэри хэжэ эхилээ.

73 наһатай луговод Цыдып Бадмаев иигэжэ мэдүүлээ:

— Үтэлһэн наһатай болобошье, колхозойнгоо малда үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхын тулада тэмсэхэб. Доодо-Хундуй гэжэ нютагай 200 гектар газар уһалжа, га бүриин 40 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абахаб. Энэ газараа һайтар сэбэрлэхэ байнаб. Минии жэшээгээр манай колхозой бүхы луговодууд хүдэлмэрилыт гэжэ уриалнаб.

Колхозой мориной-товарна фермые даагша нүхэр Жамбал Цыбыкжапов луговод Бадмаевай уряае дэмжэжэ, Углуу гэжэ участогай буртаг бургааһа, модо шулуу сэбэрлээд, һайрамай уһаар уһалжа, 10 гектар газарай га бүриин 40 центнер, 70 гектар газарай га бүриин 25 центнер үбһэ ургуулха уялга абаба. Нүхэр Цыбыкжапов Зун-Шанарта гэжэ участогта хүдэлмэрилдэг Доржи Пайдановые мүрысөөндэ уриба.

Энэ мэтээр тус колхозой луговодууд бултадаа социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, үбһэ ногоонй үндэр ургаса абаха уялгануудые абаа.

Апрелиин 15-най воскресниигтэ 24 унаа моридтой 39 хүнүүд хабаадалсажа, 150 гектар газарай модо шулуу, бургааһа сэбэрлэһэн ба 120 тэргэ наг шэбхэ гаргаһан байна.

Ц. Галсанов.

Оронгынхидай уялганууд

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд ниитынгээ суглаан дээрэ Бичурын колхозниигуудай хандалга зүбшэн хэлсэхэ зуураа, хүдөө ажахыгаа дэбжүүлхын тулада республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидэбэ.

Бичурынхидай жэшээгээр социалистическэ мүрысөөндэ оролсохотоёо хамта эдэнэр шэнэ уялганууды абаа. Ерэхэ жэлдэ ниитынгээ адуу малда бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлэй база байгуулхын тулада горьтой хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдаа. Тэжээл бэлэдхэлэй тусгаар бригада бии болгогдоо. Энэ бригада сабшалангай газар дээрэ хүдэлмэри эхилһээр үнинэй. Тус бригадынхид бии байһан һубаг канавануудаа заһабарилжа, һайрамай уһа тогтоожо, наг шэбхэ сабшалан дээрээ гаргажа байна. Хамтадаа 14 мянган тэргэ шэбхээр сабшалангаа үтэгжүүлхэ, тэжээлэй корнеплодой тарилга энэ жэлдэ үргэдхэгдэхэ юм. Тиин сабшалангай газарһаа га бүриин 15 центнер үбһэ хурааха гэжэ шиидээ.

Мүн эдэнэр ороһото культурын ургаса дээшэлүүлжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 13 центнерһээ бага бэшэ ургаса хураахын түлөө эдэнэр тэмсэхэ байна. Энэ колхозой түрүүшүүл дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа. Нүхэр Тудуповай хүтэлбэрилдэг луговодуудай звено 320 гектар сабшаланһаа гектар бүриин 18 центнер, 40 га газарһаа гектар бүриин 50 центнер үбһэ абаха уялга абаһан байна.

А. Антонов.

☆

Улан-Удын мотор заһабарилгын заводой коллектив Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаад, бодото туһаламжа үзүүлжэ байна. Энэ заводой коллектив 7 хүнһөө бүридэһэн нэгэ бригада ба 1 автомашина тус колхоздо эльгээгээ. 5 хоног соо тус бригадынхид үрһэнэй таряа полевой станда абаашажа үгөө, овощехранилищи сэбэрлээ, үтэг хэхынь тулада 500 тэргэ наг шэбхэ сабшалан дээрэ гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **мотор заһабарилгын заводой бригада үтэг хэжэ байна.**

М. Миневэй фото.

ҮТЭГ ШЭБХЭ САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛДАГ.

НҮХЭР КОЛХОЗНИК! *шэбхэ ехээр суглуулжа,* САБШАЛАНГАА ҮТЭГЖҮҮЛЭ

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, уранзураагша **Ц. Сампиловай** зураһан плакат.

Хабартаа сабшалан дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэринүүд

БКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой IV пленум болбол байгша ондо сабшалангай ба тэжээлэй культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө бүхы колхозуудай дүүргэхэ ябадал хангахыень партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудһаа эриһэн байна.

Манай республика сабшалан ба бэлшээреэр нилээд баян, тиигэбэшье, тэдэнэй ашаг шэмэнь мүнөө улам ургажа байгаа колхозно малажалай эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Гэхэтэй хамта, һайнаар харууһалагдаһан манай сабшалангууд гектар бүриин 30—50 центнер, агротехникые һайнаар бэелүүлбэл, 100 центнерһээ дээшэ ургаса үгэдэг гэжэ түрүү луговодууд-герасимовецуудай дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ сабшалангай хойноһоо һайнаар харууһалдаг, тэрээн дээрээ агротехникын заабаринуудые бэелүүлдэг ямаршье аймагай колхоз бүхэндэ үбһэ ногооной үндэр ургаса хураагдаха байна. Жэшээлбэл, 1950 ондо Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Колодин 70 гектар газар дээрэһээ га бүриин 35 центнер, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Лыгденов 175 гектар талмайн га бүриһөө 31, Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Ленхобоев 5 гектар талмайн га бүриһөө 69 центнер үбһэ хурааһан байха юм. Иимэ жэшээнүүд олон.

Түрүү луговодууд иимэ үндэр ургаса яагаад туйланаб? Түрүү луговодууд-герасимовецууд хадаа имагтал агробиологическа наукатай нигта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, сабшалангай ногоонуудта хүгжэлтын һайн условинуудые байгуулна. Тэдэнэр сабшалан дээрээ наг шэбхэ ехээр гаргажа, газарай хүрьһэндэ шэнгээнэ, сабшалангаа шэбхын шүүһээр, шубуунай аргалаар, мүн нютагай бусадшье үтэгжүүлгэнүүдээр, заримдаа минеральна үтэгжүүлгээршье нэмэлтэ тэжээл үгэдэг байна. Жэшээнь, республикын эрхим луговод нүхэр Батышев сабшалангай ногоонуудай составые һайжаруулхын тула зэрлиг люцернын үрһэнүүдые таридаг байха юм. Тиихэдэ зарим луговодууд уһалагдаһан сабшалан дээрээ наг шэбхэ тараажа, борнойлно. Герасимовецууд сабшалангай ногооне шииг нойтоор хангалгада онсо анхарал хандуулдаг. Тэдэнэр үбэлэй турша соо олон мянган кубометр тошон халяажа, хүргэдэг ба тэрээгээрээ хабар зундаа сабшалангаа уһалдаг юм.

Герасимовска агротехникэ тон простой ба бүхы колхозуудай бэелүүлжэ шадахаар юм. Тиигэбэшье, сабшалан дээрээ саг үргэлжэ, таһалгаряагүй хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Мүнөө сабшалан һайжаруулгын бүхы хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ тон зохид саг ерэбэ. Тиимэһээ газарай дан ехээр гэдэгүй байхада намаг хатааха зорилгоор, тракторна канавокопательнуудаар канавануудые хахалха шухала. Мүн хабарай үедэ бургааһа һөөгүүдые гараар сабшахада, мүн тракторна кусторезүүдээр отолуулхада һайн. Саһанай хайлаад, сабшалангай газарай бага зэргэ һүүрээд байхада тэрээниие модо шулуунһаа сэбэрлэхэ, болдогууд ба шоргоолзоной бутануудые үгы хэхэ хэрэгтэй. Энээгээр сабшалангай талмай үргэдхэгдэхэ ба машинаар сабшахада һаадгүй болгогдохо байна. Малажалай фермэнүүдтэ суглараһан наг шэбхые апрель һара соо сабшалан дээрэ гаргаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Наг шэбхэ хадаа шэнэ үтэгүүдые хэлгэдэ, үнинэй үтэгжүүлэгдэһэн сабшалангай үрэжэлые һайжаруулгада хэрэглэгдэхэ ёһотой. Ургаса ехээр үгэдэг, саг үргэлжэ үтэгжүүлэгдэжэ байдаг, үндэр шанартай, тогтууритай ургаса үгэдэг сабшалангые Бурят-Монголдо үтэгүүд гэжэ нэрлэдэг юм. Иимэ үтэгүүд гол түлэб уһалагдадаг сабшалан дээрэ хэгдэдэг. Сабшалангые һайнаар үтэгжүүлээд, олон дахин уһалаад байхада, тэндэхи ногоонууд тон һайнаар ургажа, үндэр ургаса үгэдэг байна. Иимэ хүдэлмэриин ашаар сабшалан дээрэ муу шанартай осока болон элдэб ногоонууд үгөөржэ, оронднь үндэр шанартай залаата ба бобово ногоонууд ургадаг байха юм. Нэгэ гектар газарта үтэг хэхын тула 80—100-һаа үсөөн бэшэ ашаа наг шэбхэ хэрэглэгдэдэг. Зарим луговодууд гектар бүридэ 200 ашаа наг шэбхэ оруулдаг юм. Тиин, 3—4 жэл болоод лэ сабшалангаа наг шэбхээр дахин үтэгжүүлхэдэ, тэрэнэй ургаса үгэлгэнь доошолдоггүй, харин жэл бүри дээшэлжэ байдаг.

Апрель соо сабшалангай газар һайрамай уһаар уһалагдажа дүүргэгдэхэ ёһотой. Энэ хүдэлмэридэ дүршэлтэй хүнүүдые табиха шухала. Юуб гэхэдэ, энэ хүдэлмэри сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай. Хаһа болзортонь уһалжа шадаагүй һаа, һайрамай уһан ямаршье ашаа туһагүйгөөр жалга ганга руу, гол горхо руу урдашадаг байна. Харин һайрамай уһа һайнаар тогтоожо, тэрэниие зүбөөр шэглүүлэн, сабшалангаа уһалбал, хүрьһэнэй шииг нойтоной запас сэдхэгдэжэ, ногоон һайнаар ургадаг байна. Манай республика дотор уһалагдадаггүй сабшалангууд олон. Тэдээниие наг шэбхээр үтэгжүүлхэ хэрэгтэй. Иимэ сабшалан уһалхын аргагүй байдаг хадань, тэдэниие имагтал һайрамай уһаар уһалха ёһотой. Хэрбээ һайрамай уһа тогтоожо шадашүй урадхуулаа һаа, иимэ сабшалангай ургаса сагай уларилһаа дулдыдажа, бороо нойтоной ороо һаань ургажа, үгы хадань гандашадаг.

Сабшалан уһалхын урда тээ наг шэбхэ жэгдээр тарааха ба уһалһанай һүүлээр шэбхын хүсэд дэбтээд байхада, балуураар гү, али шүдэтэй модон катогоор 2—3 дахин даруулжа, газарай хүрьһэндэ шэнгээхэ хэрэгтэй. Сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхээр обоохойнуудые хэжэ, тэдэнэй хоорондохи талмайнуудые зуруудтуулан уһалхада һайн. Ингэжэ урадхуулхада уһан нэгэ жэгдээр таража, сабшалангай талмайе жэгдээр норгодог байна. Уһалалгын һүүлээр обоохойнууд болгогдоһон наг шэбхээ тарааж, газарай хүрьһэндэ шэнгээхэ ёһотой.

Мүн хабартаа уһалууриин системэнүүдые сэбэрлэхэ, заһаха ба үргэдхэхэ бүхы хүдэлмэринүүд хэгдэхэ зэргэтэй. Энэ хүшэр хүндэ хүдэлмэридэ тракторна канавокопательнуудые, намаг хахалдаг плугуудые үргэнөөр хэрэглэхэ, мүн тэрэшэлэн колхозуудай хүдэлмэришэ хүсые дүүрэнээр элсүүлхэ шухала.

Бурят-Монголой олон колхозууд сабшалангай тон ехэ газартай. Тэдэнэй зариманиинь малажалай фермэнүүдһээ тон холо байдаг тула тэндэ наг шэбхэ гаргахын аргагүй байдаг. Тиимэһээ иимэ сабшалан минеральна үтэгжүүлгээр үтэгжүүлхэ шухала. Сабшалан дээрэ элдэб янзын минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэжэ болохо юм. Люцернээр элбэг сабшаланда калийна ба фосфорно үтэгжүүлгэ, залаата ногоогоор элбэг сабшаланда мүн эдэ үтэгжүүлгэнүүдые, тэрэшэлэн азотно үтэгжүүлгэ үгэхэдэ болохо.

Хэрбээ сабшалангаа хоройлхын тула хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр һурагаар болон һаднагуудые үбэлдөө шэрэжэ шадаагүй байгаа һаа, энэ хүдэлмэриие апрель соо дүүргэхэ ёһотой. Адуу малаа ямаршье гуримгүйгөөр ба болзоргүйгөөр адуулһан шалтагаанһаа сабшалангай ургаса нилээд доошолдог байна. Үндэр ургаса үгэдэг, үтэгжүүлэгдэһэн сабшалан дээрэ мал адуулгые эрид хорижолхо, иимэ сабшалан хоройлхо шухала.

В. Девюгина, агроном.

КИНО „Каталина Кишын зол жаргал“

Венгерскэ арадай республикын киноискусствын шэнэ зохёолнуудай нэгэниинь хадаа «Каталина Кишын зол жаргал» гэжэ фильм болоно. Фильм хадаа социализм байгуулхын түлөө венгерскэ арадай тэмсэлые харуулна. Энэ картина Венгриин хүдэлмэришэн арадай бодото байдалһаа, бүд нэхэдэг фабрикын залуу хүдэлмэришэдэй инаг холбооһоо ба демократическа хубилалтануудта эдэбхитэйгээр хабаадажа байгаа эхэнэрнүүдэй шэнэ үүргэһээ үндэһэлэнхэй.

Фильмын эхиндэ бүд нэхэдэг фабрикын хүдэлмэришэн Каталина Киш ба фабрикын мастер Йожеф Варга хоёрой үетэн нүхэдтэеэ хамта байһаниинь харуулагдана. Столой саана һууһан хүн Венгерскэ республикын хуулиин ёһоор Йожеф Варга Каталина Киш хоёрой һайн дурааараа гэрлэһые соносхоно. Тэндэ байгшад гэрлэһэн залуушуулые амаршалаад, тэдээндэ жаргалтай һайнаар ажаһуухыень хүсэнэ. Иигэжэ Йожеф ба Каталина хоёрой шэнэ ажаһуудал эхилнэ.

Тэрэнэй һүүлээр удангүй Йожеф болбол Каталиньнгаа гэр бүлэдөө һамааржа, урдань һуража байһан политграмотынгаа кружогто ябахаяа болиһыень ажаглана. Фабрикадань Каталиные гээгдэнги хүдэлмэришэн гэжэ тоолодог болоно.

Энэ фабрикын хүдэлмэришэдэй зүблөөн болоно. Тэрээн дээрэ анханда энэ фабрикын эрхилэгшэ байһан, мүнөө түсэблэлгын таһагые даагша Гартвай гэгшын нэгэ шухала хүдэлмэриие хойшо татажа байһаниинь элирүүлэгдэнэ. Фабрикын коллектив бүтээн гаргаһан продукциингаа өөрын үные доошолуулхын ба сагаа арбилхын түлөө эрид тэмсэл хэнэ. Зүблөөнэй һүүлээр парткомой секретарь Барна Йожеф Варгада хандажа, «түсэблэлгын таһагые даагшаар эльгээгдэхэ болобош» гэжэ хэлэнэ. Иимэ шиидхэбэри партком гаргаа юм.

Коммунист ба эрхим хүдэлмэришэн Йожеф Варга Каталинынгаа муугаар хүдэлмэрилжэ байһантай эблэрхэ аргагүй байгаа. Тиимэһээнь тэдэ хоёрой хоорондо арсалдаан гарана. Тиин иимэ нэгэ арсалдаанай һүүлээр Каталина үбгэнөө орхин ошоно. Фабрикадань Каталиные эгээл гээгдэнги хүдэлмэришэн гэжэ шоолон харанад. Өөрыень шүүмжэлһэн зурагые Каталинын абажа хаяхаяа байтар парткомой секретарь Варна хараад болюулжа, тэрээндэ алдуунуудыень заажа үгэнэ.

—Зурагые үгы хэжэ алдуугаа заһадаг бэшэ, харин һуралсажа, эрхим хүнүүдтэй зэргэсэн эрхимээр ажаллажа заһадаг юм,—гэжэ парткомой секретарь хэлэнэ.

Парткомой секретарьтай хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр Каталина курсада һуража эхилнэ. Тэрэ хадаа оролдосотойгоор һуража, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ. Үдэрэйнгөө даалгабариие 120 процент дүүргэдэг болоно.

Нэгэтэ, хүдэлмэриингөө һүүлээр Каталина Киш парткомой секретарь Барнада орожо, партида орохо гэһэн өөрынгөө хүсэл тухай хэлэнэ. Тэндээ Каталина Венгриин ажалшадай партиин гэшүүндэ кандидадаар орохые хүсэһэн мэдүүлгэ бэшэнэ.

Саашадаа фабрикада Советскэ Союзһаа бүд нэхэдэг станогуудай ерэһые фильм харуулна. Машинануудые фабрикын хүдэлмэришэд ехэ баяртайгаар угтажа абана. Зүрхэ хүдэлгэмэ үгэнүүд, машинануудые гоёоһон сэсэгүүд демократическа Венгри Советскэ Союз хоёрой ахадүүгэй хани барисаанай агууехэ хүсые харуулна. Шэнэ ерэһэн станогуудые табиха газар бэлдэгдээгүй байһаниинь эндэ элирнэ. Энэнь хадаа түрүүн столово барилгые эхилхэ гэжэ Йожефые Гартвай гэгшын үгэдөө оруулһанайнь хойшолон байба. Йожеф алдуугаа мэдэржэ, тэрэнээ заһахын тулада бүхы хүсэеэ гаргана.

Йожеф станогуудые 7-дохи цехтэ табиха гэжэ дурадхаба. Энэ дурадхалыень хүдэлмэришэд дэмжэбэ. Гартвай хүдэлмэриһөө гаргагдана. Советскэ станогуудта эрхим хүнүүд ажаллана. Тэдэнэр советскэ стахановецууд шэнгеэр хүдэлмэрилхые оролдоно. Гартвай хоро хүргэхын тулада фабрикада нюусаар орожо, советскэ станогой шухала деталь мулталан хаяна. Энээн дээрэһээ фабрикадань авари боложо, Каталина юумэндэ шангаар сохюулна. Тиигээд врачта эльгээгдэнэ. Энээниие мэдэһэн Йожефын больница ошоходо, Каталина заһараад, фабрикада бусаһан байба.

Саашадаа Каталина Кишын ажабайдалда тон ехэ үдэр болобо. Тэрэ хадаа партиин гэшүүнэй кандидат болгогдон абтаба. Парторганизациин гэшүүд Каталинын ажабайдалтай танилсаба. Суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Йожеф хубиингаа хэрэгтэ хэһэн алдуугаа мэдэрнэ. Тэрэ хадаа Каталиные гансал шүүмжэлээд, яажа алдуугаа заһахыень заагаагүй байгаа.

—Коммунист бүхэн эрхим хүдэлмэришэн байхаһаа гадна, олониитын ба өөрынгөө ажабайдалда эрхимүүдэй нэгэн байха ёһотой,—гэжэ парторганизациин секретарь хэлэбэ. Энэ суглаанай һүүлээр Каталина Киш үбгэндөө бусажа, тэдэ хоёрой ажабайдал шэнээр эхилнэ.

Артистнуудай эрхимээр наадалга фильмын шанарые дээшэнь үргэнэ. Каталина Кишын ролиие артистка Аги Месароги, парткомой секретарь Барнын ролиие артист Шандор Печи, Йожеф Варгын ролиие Адам Сиртем гэгшэд эрхимээр наадана.

«Каталина Кишын зол жаргал» гэжэ уранһайханай шэнэ фильм хадаа зарим багахан дутуу дундануудтай байбашье, манай республикын ажалшадай үндэр сэгнэлтэдэ тон зүбөөр хүртэнэ. Венгерскэ республикын эрхим ажалшадай ажаһуудаг город дутуугаар харуулагдана гэжэ һанахаар байна.

«Каталина Кишын зол жаргал» гэжэ фильм хадаа Венгерскэ арадай демократическа залуу республикын мүнөөдэр юу хэжэ байһыень олониитэдэ элеэр харуулна. Энэ фильм хадаа Венгриин ажалшадай партиин ударидалгые, залуу хүдэлмэришэдые тэрэнэй яажа хүмүүжүүлдэг байһые тодоор харуулна.

Г. Иваненко.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

ПОЛЬШЫН САХАРНА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН АМЖАЛТАНУУД

1950 ондо Польшын сахарна промышленность түсэбөө 115 процент дүүргэжэ, орондоо 955 мянган тонно сахар үгөө. Республика доторнь сахар хэрэглэлгэ дайнай урда тээхиһээ хоёр дахин ургаба. Польша сахар үйлэдбэрилгөөр Европодо гурбадахи (СССР-эй ба Франциин удаадахи) һуури эзэлнэ.

Сахарна свёкло үйлэдбэрилгые жэлһээ жэлдэ ехэ болгоһоной ашаар тус амжалтанууд туйлагдаа. Мүнөө жэлдэ 230 мянган га газарта сахарай свёкло тариха гэжэ хараалагдана.

АЛМАЛТА ХЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

Венгриин түрүү предприятинуудай коллективүүд түүхэй эд, материалнууд, электроэнерги арбилхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

«Дуна» гэжэ гуталай фабрикын хүдэлмэришэд советскэ гуталшадай дүй дүршэл хэрэглэн, хоёр һара соо 608 мянган форинтын сэнтэй түүхэй эдүүдые алмаба. Алмагдаһан түүхэй эдээр үхибүүдэй 10 мянган паар гутал нэмэжэ оёгдоо. «Ганц» гэжэ электротехническэ заводой станогуудай ашагтайгаар хүдэлмэрилхэ сагые ехэдхэһэнэй ашаар, 10 мянган киловатт-час электроэнерги алмагдаа.

РУМЫНСКА ЗАЛУУШУУЛАЙ АЖАЛАЙ ГАБЬЯАНУУД

Румынска залуушуул эб найрамдалай түлөө, Румынида социализмын үндэһэ һууринуудые байгуулхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябана. Тус орон соо ажалша залуушуулай Союзай гэшүүдэй хүтэлбэри доро залуушуулай үйлэдбэриин 5300 бригада хүдэлмэрилнэ. Валя Жиулуйн нүүрһэнэй бассейндэ залуушуулай 79 бригада март һарынгаа даалгабариие ниилээд үлүүлэн дүүргээ. Советскэ инженер Кузнецовой дүй дүршэлые хэрэглэн, Д. Никуласшын бригада (Решицкэ металлургическа комбинат) гүрэнэй 400 мянган лей мүнгэ алмаба.

Советскэ комсомолецуудай жэшээгээр, ажалша залуушуулай Союзай гэшүүд предприятинууд дээрэ хиналтын постнуудые эмхилхэжэ байна.

ХИТАДТАХИ АГРАРНА РЕФОРМО

Хитад дотор аграрна реформо хэгдэжэ үргэлжэлһөөр гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Хитадай 400-миллионно хүдөөгэй хүн зоной дүрбэнэй гурбан хубиин ажаһуудаг районуудта газар эдлэлгын феодальна системэ хабарай тарилга хүрэтэр усадхагдаха байна.

Сүлөөлэлгын дайнай дүрбэн жэл соо 170 миллион зонтой районуудта, гол түлэб Хойто ба Зүүн-Хойто Хитадта реформо хэгдээ.

Даб дээрэхи түсэбэй ёһоор, хүдөөгэй 100 миллион шахуу хүн зоной һуудаг Зүүн, Центральна, Урда ба Баруун-Хойто Хитадай районуудта аграрна реформо 1950 оной үбэл ба 1951 оной хабар хэгдэжэ дүүргэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, 130 миллион хүнтэй нютагуудта аграрна реформо хэгдэхэ болобо. Энэ хадаа орон доторхи газар эдлэлгын феодальна системые 1952 оной хабар болотор гол түлэб усадхаха арга олгохо байна.

Газарай реформын ашаар, олон арбаад миллион үгытэйшүүл газар, орооһо, гэр, хүдэлмэриин мал ба зэп зэмсэгүүдые абаа.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин Майн нэгэнэй ур[...]

ВЕНА, апрелиин 19. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци Майн 1-нэй һайндэрэй болохоёо байһантай дашарамдуулан бүхы дэлхэйн ажалшадта уряатайгаар хандаба. «Уласхоорондын пролетарска һанал нэгэдэлгын энэ агуухэ үдэр,—гэжэ тус уряа дотор хэлэгдэнэ,—өөһэдынгөө зэргэнүүдые үшөө нигтаар эмхидхэн жагсаахабди. Хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай хүсэниинь эдэнэй нэгэдэл дотор байна. Нэгэдээд байбал дайнай замые хаахабди, үлэсхэлэн, гуйранша байдалые, хүдэлмэригүйдэлгые усадхахабди, бүхы оронуудай ажалшан арадай ажалай ба амидаралай һайн услови хангахабди, манай хамтын хүсэлэлгэнүүдые империалистнуудай лагерьта—арадуудые мүлжэн дарлагшадай ба дай үүдхэгшэдэй лагерьта эсэргүү хандуулхабди.

Бүри ехэ олзын хойноһоо шунахайран, монополистнууд болбол хүн түрэлтэнэй үшөө үзөөгүй һүрөөтэй ехэ, шэнэ хюдалсаанай сээл руу арадуудые татажа оруулха гэжэ оролдоно.

Туйлай яаралтайгаар зэбсэглэлгэ, арад олониитые тоноһ дээрмэдэлгэ хадаа империалистнуудай ябуулдаг политика мүн. Тэдэнэр дэлхэйн шэнэ дайнда сэхэ бэлэдхэнэ, сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү гэмтэ муухай дай хэжэ байна.

Дай бэлэдхэхэ политика ябуулһанһаань шалтагаалан, капиталистическэ, колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудтахи ажалшадай байдал үдэрһөө үдэртэ муудана: налогууд ба юумэнэй сэнгүүд хүндэрнэ; салин хүлһэн доошоо ороно; социальна тэдхэлгэдэ, элүүрые сахилгада, һуралсалда ба культурна хэрэглэлнүүдтэ зорюулагдадаг багахан гаргашануудынь эрид ехээр доошоо ороно; гражданска барилга ба үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ улам хороогдоно.

Империалистнууд ба тэдэнэй агентнүүд хадаа дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һанаашалгануудта эсэргүү хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые дарахын тула хүдэлмэришэнэй нэгэдэл һүйдхэхэ, профсоюзна хүдэлөө хахаргаха гэжэ һэдэнэ.

Хархисууд болбол ажалшадай демократическа эрхэ ба сүлөөдэ эсэргүү добтолгоёо улам шангадхана: хүдэлмэришэдтэ харша хуулинуудые гаргана, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин Францида байлгые хорижолхо тухай фашистска удхатай захиралта мэтын бүдүүлиг муухай хэмжээнүүдые хүдэлмэришэнэй организацинуудта эсэргүү шэглүүлнэ.

Арадта харша империалистнуудай политикада хүдэлмэришэд бүри эрид шууд эсэргүүсэн тэмсэжэ байна. Капиталистическэ оронуудтахи хамаг ажалшад өөһэдынгөө салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө, коллективнэ договорнуудай түлөө, хүндэ хүшэр ажалда эсэргүү, хүдэлмэришэдые гаргалгада ба предприятинуудые хааха ябадалда эсэргүү стачкын тэмсэл хэжэ байнад. Хүдэлмэришэд өөһэдынгөө профсоюзна эрхэнүүдые хамгаална, түрмэдэ хаагдаһан эдэбхитэдые сүлөөлхэ эрилтэ хэнэ.

Дэлхэйн ажалшад хамтын ябуулга хэхэ зэргээр өөһэдынгөө нэгэдэлые батадхан, амжа[...]дые туйлана, хүсэндөө эти[...] бүри ехээр бадарна. Илалт[...]лахаар зоригжоһон, единэ хү[...]ришэн анги өөрынгөө дай[...] эсэргүү үнэхөөр ехэ хүсэн бо[...] байна.

Энэ тэмсэл эдэбхитэйгээр [...]жэхэ ба единэ үргэн фронт [...]гуулхыень бүхы хүдэлмэришэ[...] бахаагшадые, бүхы профс[...] организацинуудые ВФП ури[...]

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн [...]дераци болбол зохёон бай[...] амгалан ажалаараа хүн түрэл[...] прогрессэй хэрэгтэ үнэтэ ору[...]та хэжэ байгаа Советскэ Со[...] Хитадай арадай республикын [...]манска демократическа рес[...]кын ба арадай демократиин [...] оронуудай ажалшадые халуу[...] амаршална. Тус оронуудай эб [...]рамдалай политика, араду[...] материальна ажана байдалай [...] бэришэгүй дээшэлэлгэ хадаа [...] байдалай һайн условинуудай [...]лөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб най[...]далай түлөө тэмсэгшэ хамаг а[...]шадта зориг бадаруулха [...] болоно. Германиие ремилита[...]цилгада эсэргүү тэмсэхээр [...]һэн тухайдаа Берлиндэхи ко[...]ренци дээрэ мэдүүлһэн бүхы [...]пейскэ оронуудай хүдэлмэри[...] профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн [...]раци халуунаар амаршална. [...] оронуудай ажалшад Германи[...]нээр зэбсэглэлгэдэ һаад хэхэ [...]бата дура зоригоо Майн 1-нэй [...] элирхэйлэн харуулха байна. [...] хадаа Японие ремилитариза[...] гэһэн американска импери[...]нуудай түсэбүүдые таһалду[...] тула нэгэдэһэн Азиин ба Оке[...] оронуудай ажалшадые амарш[...]

Колониальна дарлалтада [...]гүү, расова доромжолгодо эс[...] национальна бэеэ дааха байда[...]гаа түлөө, оршон байлгынгаа [...]винуудые һайжаруулхын т[...] тэмсэгшэ Латинска Америкы[...]нуудай, Африкын ба бусад [...]ниальна, бэеэ даагаагүй орон[...] хүдэлмэришэд болон ажал[...] профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн [...]раци амаршална.

Бүхы оронуудай ажалшад [...] профсоюзна организацинууд!

Өөһэдынгөө экономическа б[...]циальна эрилтэнүүдэй түлөө [...]лэй фронтые үргэдхэгты!

Хүдэлмэришэнэй хүдэ[...]шургаһан, империализмын [...]нүүдые—арсалдаа үүдхэг[...] элишэлэн холодхогты!

Агууехэ табан державану[...] хоорондо эб найрамдалай Па[...] талуулха тухай Хандалгада [...] табигты!

Германиие ба Японие да[...] зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн тэмс[...]

Эб найрамдал сахилгын хэр[...] өөһэдынгөө гарта абажа, [...] хамгаалагты!

Уласхоорондын пролетарск[...]нал нэгэдэлгын тугые дээрэ [...]

Ажабайдалай ба ажалайнга[...]ловинуудые һайжаруулхын т[...] бүхы дэлхэй дээрэ эб найрам[...] түлөө тэмсэлдэхи хүдэлмэри[...] ангиин, бүхы ажалшадай [...] мандаха болтогой!

Бүхы оронуудай хүдэлмэри[...] ангиин дайшалхы организа[...] профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн [...]раци мандаха болтогой!

Майн нэгэн мандаха болто[...]

Манай республика дотор

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИДЭ —10 ЭШЭГЭ

«Большевик» колхозой (Кяхта) ямаашан Дарима Буянтуева үнгэрэгшэ жэлдэ 280 ямаанһаа 340 эшэгэ абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ һэн. Энэ жэлдэ тэжээлээр дутамаг байбашье, нүхэр Буянтуева ямаадаа һайнаар харууһалан, абаһан 156 эшэгээ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Д. Буянтуева ямаадаа һайнаар харууһалһанайнгаа түлөө үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр нэмэлтэ түлбэридэ 10 эшэгэ абаа.

В. Жигжитов.

АЖАЛШАДТА ХҮНДЭТЭЙ ФЕЛЬДШЕР

Торнин аймагай «Улаан Бургалтай» гэжэ томодхогдоһон колхозой медпунктые даагшаар фельдшер В Мельников хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр колхознигуудайнгаа дунда топ хүндэтэй болонхой.

Нүхэр Мельников үбшэлһэн хүниие анхаралтайгаар аргалдаг, колхознигуудай гэртэнь ябажа, ариг сэбэрые сахиха талаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна.

С. Банзаракцаев.

ҺАЙНДЭРТЭ БЭЛЭДХЭНЭ

Республикын худалдаа наймаанай организацинуудай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд һайндэртэ бэлэдхэлые үргэнөөр ябуулна. Магазинууд, столовонууд, чайнойнууд ба ресторануудай байранууд заһабарилагдажа, витринэнүүдынь шэнэдхэгдэн гоёогдожо, 2-дохи квартал соо худалдагдаха продукт ба эд товарнууд базануудһаа асарагдана.

Бурмонторгын ба Горпромторгын магазинуудта эдеэ хоолой продуктнуудай ба промышленна эд товарай ассортимент ехээр үргэдхэгдэхэ юм. Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд һайндэрэй үедэ олон янзын эдеэ буйлуулха, коллективнэ вечернүүдые үнгэргэлгэдэ столовонуудайнгаа байрануудые үгэхэ юм.

И. Гроссман.

КОМСОМОЛЕЦУУД КОЛХОЗДО ГАРАБА

Ахын аймагай центртэхи эмхи зургаануудай 20 гаран комсомолецууд «Коминтерн» колхоздо 15 үдэр соо хүдэлмэрилхөөр гараба. Тэдэнэр ниитын малда нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ туһалалсаха ба сабшалангай шулуу болон бургааһа сэбэрлэхэ байна.

Д. Дугаров.

ЛЕСПРОМХОЗОЙХИД КОЛХОЗДО ТУҺАЛНА

Калининай нэрэмжэтэ колхозой (Хори) гэшүүд малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар дүүргэхын хойноһоо шармайн оролдоно. Мүнөө эндэ 400 гаран центнер нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд һайн жэшээ харуулаа.

Курбын леспромхозой коллектив тус колхозой малай үбэлжэлгэдэ туһалалсаха гэжэ шиидээд, тэндэ 10 гаран хүнүүдые эльгээһэн байна.

Д. Цыренжапов

КУЛЬТВАГОНУУД БАЙГУУЛАГДАХАНЬ

Мухаршабэрэй аймагай томодхогдоһон «Үнэн» колхозые хангадаг Октябрьска сельскэ клуб (даагшань Б. Санжиев) хабарай тарилгын үедэ ябуулха хүдэлмэринүүдэйнгээ түсэбые табижа дүүргээ. Мүн клубай шэнэ комитет һунгагдаа.

Тракторна отряд, полевой стан бүхэндэ культвагонууд байгуулагдаха юм. Тэдэ вагонууд библиотечкэнүүдээр, радио ба бусад культурна хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха байна.

Д. Дашипилов.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хоёр дахин герой

ПХЕНЬЯН, апрелиин 18. (ТАСС). Американска империалистнуудта эсэргүү Эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанги байдалай түлөө, корейскэ арадай эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын үнэн зүб дайнда шэн габьяа, эрэлхэг зориг ба баатаршалга харуулһанайнь түлөө Арадай армиин сержант Ким Ки У гэгшэдэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай Президиумэй указаар Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн нэрэзэргэ олгогдожо, «Гүрэнэй тугай» нэгэдэхи шатын орден ба «Алтан одо» гэжэ хоёрдохи медаль барюулагдаба. Ким Ки У болбол Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн хоёрдохи «Алтан медаль» түрүүшынхеэ абаа.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин байралха шэнэ газар тухай ВФП-гэй секретариадай коммюнике

ВЕНА, апрелиин 19. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин (ВФП) секретариадай толилһон коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Парижда ВФП-гэй байралхые хорихо тухай фашистска удхатай захиралтын гаргагдаһанай үндэһөөр тохёолдоһон байдалые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин гүйсэдхэхэ бюро зүбшэн хэлсэбэ.

ВФП-гэй секретариат элдэб оронуудай профсоюзна организацинуудһаа олон тоото дурадхалнуудые абаа, тэдэнэр өөһэдынгөө оронуудта ВФП-гэй ерэжэ байралхыень урина.

Вена городто федерациин нормальнаар хүдэлмэрилхэ арга боломжотой байхые хараадаа абажа, мүн тэрэнэй географическа байдалые, австрийска ажалшадай зүгһөө федерациие хүндэтэйгөөр угтажа абаха байһые хараадаа абажа, ВФП-гэй секретариат болбол профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин Венэдэ байралха тухай шиидхэбэри 1951 оной апрелиин 17 ба 18-най заседани дээрээ абаһан байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээ[...]

ПХЕНЬЯН, апрелиин [...] (ТАСС). Корейскэ Арадай-Де[...]ратическа Республикын Ар[...] Армиин Главна командовани[...] релиин 20-до иигэжэ мэдээс[...]

Хүнүүдэй ба техникын та[...] ехэ гээлгэ хоролтодо ороб[...] англо-американска интерв[...]нистска сэрэгүүд 38-дахи па[...]лельһээ хойшо дабшаһан ба [...]тын зарим участогууд дээрэ 3[...]хи параллельһээ хойшо 25-[...]метр ороһон байна.

Арадай армиин частьнууд [...]дай һайндуратанай отряду[...] хамтадаа ябажа, хамга[...] байлдаануудые хэжэ үрга[...]һөөр.

Центральна фронт дээрэ [...]лиин 19-дэ дайсанай 8 са[...] буудагдан унагаагдаба.

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта —4-52, сельскохозяйственного [...] промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н-03579. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.